

MODUŁ 2

ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI W RAMACH WIELOFUNKCYJNEGO GOSPODARSTWA

1. Motywacja do przedsiębiorczości

2. Możliwości przedsiębiorczości

3. Innowacja i start-up w wielofunkcyjnym gospodarstwie

4. Innowacje i start-up w wiejskim dziedzictwie kulturowym

Podsumowanie

Pytania do zastanowienia

Materiały referencyjne / linki

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+”

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną. Projekt nr: 2018-1-FR01-KA202-047809

INFORMACJE OGÓLNE

W tym module wyjaśniamy, na czym polega przedsiębiorczość.

Przedstawimy, jak zwiększyć samoświadomość i jakie pytania należy sobie zadać, aby zidentyfikować nowe rozwiązania, pozwalające rozpocząć lub kontynuować rozwój innowacyjnego przedsięwzięcia na obszarach wiejskich.

Można tu znaleźć również różne studia przypadku REWARD oraz doświadczenia bohaterek, wyjaśniające w jaki sposób można dostosowywać i wdrażać pomysły na innowacje i start-upy.

CELE KSZTAŁCENIA

Wiedza: Dowiesz się, w jaki sposób zidentyfikować kilka kwestii, z którymi trzeba się zmierzyć jako nowa lub rozwijająca się bizneswoman oraz poznasz istniejące możliwości dalszego rozwijania swoich pomysłów, jeżeli zdecydujesz się na rozwiązania w zakresie innowacji i start-upów.

Umiejętności: Rozwiniesz umiejętności oceny swojej faktycznej motywacji, identyfikacji potencjalnych możliwości rozwoju swojej działalności poprzez urozmaicenie swojej działalności rolniczej lub korzystanie z potencjału wiejskiego dziedzictwa kulturowego w pełnym zakresie.

Kompetencje: Poprawisz swoje kompetencje w zakresie przedsiębiorczości i poznasz strategie rozwoju krótko- i długoterminowych celów, ze szczególnym uwzględnieniem innowacji i start-up-ów.

1. MOTYWACJA DO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Słowo „przedsiębiorca” (ang. entrepreneur) wywodzi się z francuskiego czasownika „entreprendre” – oznaczającego „podjąć działania”.

Co?

Pojęcie „przedsiębiorczości” nie jest łatwe do zdefiniowania. Odnosząc się do FAO możemy połączyć kilka definicji, które ułatwiają jego zrozumienie:

- „siła, która mobilizuje inne zasoby, aby sprostać niezaspokojonemu zapotrzebowaniu rynku”,
- „zdolność tworzenia i budowania czegoś od podstaw”,
- „proces tworzenia wartości poprzez gromadzenie unikalnego pakietu zasobów w celu skorzystania z okazji”, (połączone definicje przedsiębiorczości Jones i Sakong, 1980; Timmons, 1989; Stevenson i in., 1985. FAO).

Kto?

Przedsiębiorca to osoba, która albo tworzy nowe kombinacje czynników produkcyjnych, takie jak metody produkcji, nowe produkty, nowe rynki, znajduje nowe źródła zaopatrzenia i nowe formy organizacyjne; lub osoba, która jest gotowa podjąć ryzyko; lub osoba, która poszukuje nowych możliwości na rynku, eliminuje brak równowagi pomiędzy agregowaną podażą a agregowanym popytem lub osoba posiadająca i prowadząca działalność (Tyson, Petrin, Rogers, 1994, str. 2-3).

Dlaczego? Motywacja do działania może być wewnętrzna lub zewnętrzna.

EXTRINSIC

The source of extrinsic motivation is external rewards and reinforcers.

For example: Money, praise, awards, recognition and benefits.

INTRINSIC

The source of intrinsic motivation is internal rewards and reinforcers.

For example: Joy, relief, achievement, sense of competence, reassurance.

Źródło: <https://elearninginfographics.com/3-types-of-motivation-infographic/>

Co Cię motywuje?

Zastanów się dokładnie, co to jest. Zrozum swoją własną motywację, zanim się zaangażujesz. Dzięki temu staniesz się bardziej usatysfakcjonowana w dłuższej perspektywie. Unikniesz również nieodpowiednich pobudek.

Oto kilka powodów, dla których warto zostać przedsiębiorcą:

- Elastyczność lub bycie swoim własnym szefem,
- Kontrola nad decyzjami lub chęć dokonywania zmian,
- Praca zespołowa,
- Trwałe dziedzictwo,
- Zadowolenie z tego, co robisz,
- Rozwój osobisty i osiągnięcia,
- Pieniądze i niezależność finansowa

Ponadto zadaj sobie pytanie o środowisko osobiste i biznesowe. Poniżej kilka podstawowych obaw:

- **Wykształcenie:** czy potrzebujesz dodatkowych lub specjalnych umiejętności, aby założyć/rozwijać firmę?
- **Cechy środowiska lokalnego:** czy istnieje system wsparcia lub doradztwa władz lokalnych, z którego można skorzystać?
- **Bariery rozwoju przedsiębiorczości:** czy jesteś stygmatyzowana jako osoba ze środowisk wiejskich?

Pamiętaj, że masz dostęp do bardzo dobrej literatury oraz darmowych przemówień motywacyjnych w Internecie. Na przykład:

- „Discover Your True North” autorstwa eksperta Harvardu i autora bestsellerów Billa George’a.
- oglądaj przemówienia TED na stronie www.ted.com

Idea

Pomysł na przedsiębiorczość to koncepcja, którą można przekształcić w działalność.

Pytania do Ciebie: **Jaką firmę mogę założyć? Jakie usługi mogę oferować?**

Aby przekuć pomysł na działanie, musisz sprecyzować:

- Swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje jako przedsiębiorcy,
- Cele twojej firmy i strategia przedsiębiorczości,
- Twój stosunek do uznania społecznego i odpowiedzialności,
- Stosunek do mienia itp.

Najważniejsze umiejętności przedsiębiorcy:

- Ciekawość
- Zarządzanie czasem
- Myślenie strategiczne
- Wydajność
- Pogodzenie obowiązków
- Finanse
- Współpraca
- Komunikacja
- Kreowanie marki
- Sprzedaż

Czy nadal istnieje potrzeba mówienia o kobietach przedsiębiorcach?

Koncepcja, charakterystyka, motywacja do przedsiębiorczości itd. dotyczą zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Nie ma różnic w kwestiach takich jak osiągnięcia, autonomia, agresja, niezależność i życzliwość pomiędzy przedsiębiorcami płci męskiej i żeńskiej oraz nie stwierdzono różnic w skłonności do podejmowania ryzyka przed przedsiębiorców płci męskiej i żeńskiej. (Hisrich and Brush, 1984).

Badania pokazują, że **kobiety-przedsiębiorcy** w niektórych sytuacjach postępują inaczej. Na przykład, w porównaniu do mężczyzn-przedsiębiorców, kobiety częściej pracują w zespołach, są mniej skoncentrowane na sobie, a własne ego jest dla nich mniej ważne niż sukces organizacji lub celu firmy, do którego dążą. (FAO, Rozdział I: Entrepreneurship and supporting institutions: an analytical approach; <http://www.fao.org/3/W6882e/w6882e02.htm>).

ALE **kobiety-przedsiębiorcy** na wsi mogą napotkać się z wieloma ograniczeniami, gdyż obszary wiejskie są zwykle bardziej tradycyjne w kwestii płci. Ich poczucie własnej wartości i umiejętności kierownicze mogą być niższe w porównaniu z kobietami z miast, a dostęp do zewnętrznych środków finansowych jest trudniejszy niż na obszarach miejskich.

ABY LEPIEJ ZROZUMIEĆ SWOJĄ MOTYWACJĘ przeczytaj studia przypadku REWARD. Na przykład:

- ▶ [jestem rolnikiem, ale chcę się dalej rozwijać – Hana Hrubá, CZ.](#)
- ▶ [dziedziczenie – Charlotte Vassant, FR.](#)

2. MOŻLIWOŚCI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Sposób SMART na sprawdzenie swojego pomysłu na biznes przed podjęciem działań:

S- konkretny (specific): czy obrano jasny cel? Czy jest jasne, co mamy na myśli?

M- wymierny (measurable): skąd mamy wiedzieć, czy udało się go osiągnąć? Jak zmierzyć nasz sukces?

A- osiągalny (attainable): czy można osiągnąć ten cel? Czego potrzebujemy, aby był on osiągalny?

R- ważny (relevant): Czy zapewnia szersze priorytety? Czy to się opłaca?

T- czasowy (time bound): Kiedy go osiągniemy.

www.toolshero.com/personal-development/smart-goals/

Możesz również przyrzeć się ważnemu źródłu informacji na temat możliwości i ekosystemów przedsiębiorczości: **Global Entrepreneurship Monitor (GEM)** rozpoczął swą działalność w 1999 roku jako wspólny projekt badawczy Babson College (USA) i London Business School (Wielka Brytania). Konsorcjum stało się najbogatszym źródłem wiarygodnych informacji na temat stanu przedsiębiorczości i ekosystemów przedsiębiorczości na całym świecie, publikując nie tylko raz do roku Globalny Raport GEM, ale również szereg raportów krajowych i tematycznych. Więcej informacji: www.gemconsortium.org

Pytania do Ciebie:

DLACZEGO CHCEMY BYĆ PRZEDSIĘBIORCAMI?	
<p>OKAZJA Na zwiększenie dochodu lub usamodzielnienie się</p>	<p>DOSTRZEGANIE MOŻLIWOŚCI Przekonanie, że posiadamy umiejętności i nie boimy się ryzykować</p>
<p>KONIECZNOŚĆ Utrzymanie swoich dochodów lub z powodu braku innych możliwości</p>	<p>WARTOŚCI KULTUROWE Przedsiębiorcy odnoszący sukcesy cieszą się wysoką pozycją społeczną</p>

www.gemconsortium.org/about/gem/5

Kolejne kroki:

w coachingu istnieje **model GROW**, który pomaga rozwijać i osiągać cele. Zadając odpowiednie pytania można wyróżnić różne etapy, pozwalające lepiej zidentyfikować i osiągnąć cele.

GOAL (cel)	Wybierz cel SMART	Jakich wyników oczekujesz w ramach tego procesu? Jak myślisz, jak ten proces Ci pomoże? Czy to wystarczy, aby osiągnąć swój cel? Czego potrzeba, aby ten proces zakończył się sukcesem?
REALITY (rzeczywistość)	Oceń swoją obecną sytuację	Jak wygląda obecna sytuacja? Czy możesz podać konkretne przykłady? Co się stanie / stało, gdy...? Czy są chwile, gdy jest inaczej? Co chcesz zmienić w sposobie, w jaki...?
OPTIONS (możliwości)	Określ możliwe kierunki działań	Jak ta sytuacja może się zmienić? Jak możesz poprawić sytuację? Czego spróbowałaś do tej pory? Czego możesz się nauczyć od innych? Czy możesz podać konkretne działania? Czy zdajesz sobie sprawę z ewentualnych słabych stron tych działań? Którą z proponowanych możliwości chcesz wypróbować? Kto może Ci pomóc? Komu udało się to wcześniej osiągnąć?
WILL (chęć)	Trzymaj się celu	W jaki sposób możesz wprowadzić w życie odpowiednie działania? Czy zdajesz sobie sprawę z przeszkód w tych działaniach? Jaki jest pierwszy krok? Co konkretnie będziesz robić? Jakiego dalszego wsparcia potrzebujesz? Czy Twoja rodzina wspiera zmiany? Z kim musisz porozmawiać/kogo się spytać? Skąd będziemy wiedzieć, kiedy osiągniesz cel?

Źródło: stellarleadership.com

Kolejne kroki:

Znając motywację do założenia lub rozwijania firmy, konieczna jest **ocena**, **jak** to osiągnąć. Należy się zastanowić, **co jest potrzebne**, aby to osiągnąć oraz należy **określić plan działania** z zadaniami, które to umożliwią:

1. Identyfikacja korzyści i beneficjentów
2. Ustalanie terminów
3. Identyfikacja głównych przeszkód
4. Identyfikacja wymaganych umiejętności i wiedzy
5. Identyfikacja osób, grup, organizacji i firm, z którymi współpracować. Jeżeli zwrócisz się do właściwych osób, znajdziesz właściwe rozwiązanie.

6. Opracowanie planu działania

Źródło: bestcadtips.com/transitioning-a-firm-fromautocad-to-revit/from-point-a-to-point-b/

ABY LEPIEJ ZROZUMIEĆ SWOJE MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI przeczytaj studia przypadku REWARD. Znajdź inspirację w przykładach z życia:

- ▶ [Jak zastosować to, czego się nauczyłaś w innych sektorach – Marie-Sophy Pujol, FR.](#)
- ▶ [Jak rozwijać swoje obecne umiejętności - Andreja Bizjak, SI.](#)

W zależności od swoich umiejętności w zakresie przedsiębiorczości do wyboru masz różne strategie:

- Stwórz własny biznes,
- Powiększ istniejący biznes,
- Oferuj dodatkowe usługi,
- Współpracuj z innymi rolnikami: większa współpraca; wspólne inwestycje, fuzja, partnerstwo,
- Zaangażuj się bardziej, korzystając z sieci i monitorowania podobnych firm.

Na obszarach wiejskich mogą występować **pewne niedogodności**, jako miejsce do rozwoju działalności. Najważniejsze czynniki są zwykle powiązane z **geografią, populacją, infrastrukturą i zasobami**. **W związku z tym warto zakładać działalność w realiach lokalnych.**

Możesz korzystać z potencjału **wiejskich ośrodków cyfrowych**: lokalnych przestrzeni na obszarach wiejskich, które mogą być centralnym punktem zapewniającym niezbędną infrastrukturę cyfrową oraz szereg usług wsparcia dla przedsiębiorstw i społeczności wiejskich. Na przykład, grupa termiczna ENRD w wiejskich ośrodkach cyfrowych:

- ▶ https://enrd.ec.europa.eu/publications/rural-businesses-rural-digital-hubs_en

Rozwój krytycyzmu ułatwia analizę. Rozważając możliwości w zakresie przedsiębiorczości należy również przeanalizować **potencjalne ograniczenia** oraz **sposób, jak je pokonać**.

Ogólne bariery	Bariery osobiste
<ul style="list-style-type: none">• Ustawodawstwo• Uwarunkowania społeczne i kulturowe• Warunki ekonomiczne i niepewność co do odpowiednich ram biznesowych• Instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich• Infrastruktura techniczna	<ul style="list-style-type: none">• Słabe umiejętności w zakresie zarządzania Brak umiejętności w zakresie przedsiębiorczości• Ograniczony dostęp do wsparcia w zakresie prowadzenia działalności• Przepisy; umowy dzierżawy farm

Pokonując te ograniczenia należy pamiętać:

- Zapoznaj się z krajowymi i lokalnymi politykami dotyczącymi małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), a także z instrumentami finansowania rozwoju obszarów wiejskich w ramach WPR
- Sprawdź dostępne działania; transfer wiedzy i uczenie się od siebie nawzajem
- Skontaktuj się z krajowymi służbami doradczymi w sprawie programów wsparcia itp.
- Szukaj możliwości współpracy i nawiązywania kontaktów
- Analizuj elastyczne formy finansowania, w tym nowe źródła finansowania (prywatne, kapitał wysokiego ryzyka, fundusze wspólnotowe itd.), elastyczne i zintegrowane formy wsparcia oferowane z jednego źródła;
- Sprawdź dostęp do podstawowych usług, zwłaszcza informatycznych i szerokopasmowych, jeśli chcesz z nich korzystać w ramach swojego marketingu.

3. INNOWACJA I START-UP W WIELOFUNKCYJNYM GOSPODARSTWIE

Istnieje **wiele różnych sposobów** wykorzystania **innowacji biznesowych** w wielofunkcyjnym rolnictwie (WR).

Innowacje biznesowe obejmują wprowadzanie **nowych procesów, pomysłów, usług lub produktów** w celu poprawy wyników finansowych. Może to oznaczać wprowadzenie nowych i ulepszonych produktów lub usług (co może prowadzić do wyższych przychodów), zwiększając wydajność aktualnego procesu, lub rozwiązanie aktualnego problemu biznesowego (oba te rozwiązania ograniczają koszty i czas).

Kluczowym elementem innowacji jest generowanie dochodów dla firmy.

Gospodarstwo jest unikalnym podmiotem. Wielofunkcyjność oznacza dywersyfikację źródeł dochodu gospodarstwa, co pozwala rolnikom **zmniejszyć ryzyko biznesowe** poprzez korzystanie z alternatywnych źródeł dochodów. Może obejmować turystykę lub różne działania prowadzone w gospodarstwie, np. sprzedaż bezpośrednią, restauracje, sport, szkolenia z lokalnych tradycji. W ostatnich latach wielu rolników rozwinęło działalność dydaktyczną i społeczną, opartą na goszczeniu studentów lub osób w niekorzystnej sytuacji życiowej. Wielofunkcyjność jest bezpośrednio związana zarówno ze zrównoważonym rozwojem gospodarstw oraz oferowaniem usług dla społeczeństwa. Daje możliwość poznania cech naturalnych, kulturowych i historycznych gospodarstwa.

Start-upy muszą korzystać z innowacji. Po zidentyfikowaniu obszaru innowacyjnego, możesz go zastosować również w swoim start-upie, jeżeli zdecydujesz się go założyć. Możesz to zrobić jako:

- 1. Innowacja poprzez koncentrację:** przyjęcie sprawdzonego modelu biznesowego i dostosowanie go do nowych warunków.
- 2. Innowacja poprzez zmianę celu:** przyjęcie istniejącego modelu biznesowego i dostosowanie go do rozwiązywania problemów.
- 3. Stopniowa innowacja:** tworzenie nadrzędnych rozwiązań w oparciu o lepsze właściwości, doświadczenie użytkownika i/lub procesy. Tworzenie konkurencyjnego produktu o wyższej jakości, prędkości i wydajności bez podnoszenia ceny, przy zachowaniu wysokiej marży to innowacja.

W start-upie można łączyć różne formy innowacji i stopniowo ewoluować w destrukcyjnym kierunku lub przedstawić radykalną zmianę w sposobie rozwiązywania problemu.

Możesz skorzystać z **reguły 80/20**, aby zorganizować swój **wkład i plan**. Reguła w tym przypadku sugeruje zachowanie podstaw rozwiązania w oparciu o produkty konkurencyjne i zachowanie użytkowników (80%), różnicując przy tym swój pomysł poprzez koncentrację, zmianę celu lub stopniową innowację (20%). Pozostałe 20% to innowacja i przewaga konkurencyjna.

Źródło: artykuł w Forbes

Aby lepiej zrozumieć, w jaki sposób stosować innowacje i możliwości start-upów w zakresie działalności, można skorzystać z różnych form wsparcia:

- Wsparcie dla działalności na wsi:** proces pomagania firmom w zmianach i innowacjach w celu dostosowania się do wyzwań i korzyści nowych możliwości. Metody te zazwyczaj opierają się na „ekosystemie wsparcia”, obejmującym wiele elementów i praktyk, takich jak uczenie się od innych pracowników, wspólne miejsca pracy, coaching,

mentoring, szkolenie, inkubatory przedsiębiorczości, akceleratory, finansowanie inwestycji i wspólny sprzęt techniczny.

Akceleratory i inkubatory przedsiębiorczości: to dwie formy wsparcia działalności, które stały się szczególnie popularne w ostatnich dwudziestu latach. Narzędzia te różnią się w istotny sposób pod względem stosowanych metod, grup docelowych i okresu (patrz tabela po prawej).

Źródło: ENRD

Inkubatory a akceleratory	
Typowy inkubator	Typowy akcelerator
Otwarta subskrypcja	Wybór uczestników
Głównie start-upy	Szeroka gama firm
Długoterminowe uczestnictwo (+1 rok)	Krótkoterminowa metoda „szybkowara”
Głównie zapewniają wspólną przestrzeń, udogodnienia i usługi doradcze	Głównie praca nad promowaniem firmy w celu uzyskania funduszu załączkowego

W rzeczywistości po pandemii COVID jeszcze ważniejsze jest stosowanie wszelkich form innowacji w WR w sposób zrównoważony, z poszanowaniem dla celów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych. Unia Europejska **oferuje** wiele pomocnych **narzędzi**. Poniżej przedstawiamy najważniejsze z nich:

- Programy rozwoju obszarów wiejskich** WPR mogą oferować szczególne możliwości w ramach:
 - LEADER (Działanie 19)
 - Usług doradczych (Działanie 2)
 - Działania na rzecz współpracy (Działanie 16) i pomocy technicznej (Działanie 20).
- Rolnicze **Europejskie Partnerstwo na rzecz Innowacji (EIP-AGRI)** wspiera konkurencyjne i zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, które

„osiąga więcej i lepiej za mniej”. Przyczynia się do zapewnienia stałych dostaw żywności, paszy i biomateriałów, rozwijając swoją pracę w harmonii z podstawowymi zasobami naturalnymi, od których zależy rolnictwo. Sieć EIP-AGRI utworzyła Podgrupę ds. Innowacji.

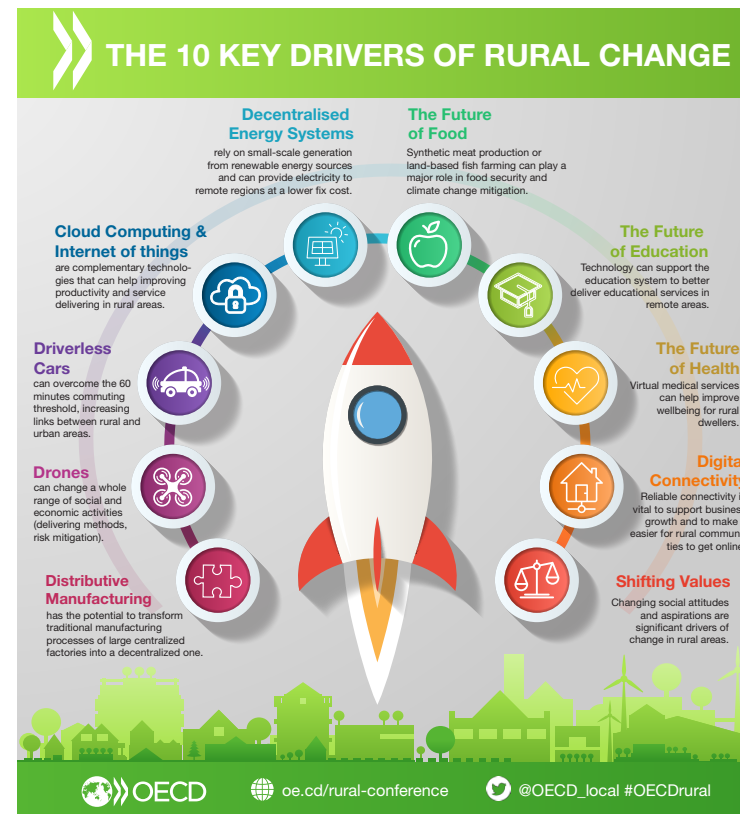

LIAISON

- **Różne fundusze UE** dedykowane w szczególności „badaniom i innowacjom”; np. projekt LIAISON, który ma na celu odblokowanie potencjału „współpracy na rzecz innowacji” w rolnictwie, leśnictwie i biznesie wiejskim (<https://liaison2020.eu/>)
- **Odpowiednie sieci** np.: <https://www.innovatorsinculturalheritage.eu/registeredarea/innovations>

Poszukując typowych i nietypowych funkcji, produktów i usług WR należy pamiętać o 10 kluczowych czynnikach, które napędzają zmiany na wsi:

- Produkcja przyrostowa i dystrybucyjna;
- Drony;
- Samochody bez kierowców;
- Przetwarzanie w chmurze i Internet rzeczy;
- Zdecentralizowane systemy energetyczne;
- Przyszłość żywności;
- Przyszłość edukacji;
- Przyszłość zdrowia;
- Łączność cyfrowa;
- Zmiana wartości i preferencji.

www.oecd.org/rural/rural-development-conference/10-Key-Drivers-Rural-Change.pdf

ODKRYJ, JAK „MYŚLEĆ NIESTANDARDOWO” przeczytaj **studia przypadków REWARD**. Na przykład:

- ▶ [Tatjana Stancar, SI](#).
- ▶ [Olea Cosmetics, ES \(innowacyjne usługi i produkty\)](#)

4. INNOWACJA I START-UP W WIEJSKIM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM

Istnieje **wiele różnych sposobów** wykorzystania **innowacji biznesowych** w obszarach **wiejskiego dziedzictwa kulturowego**. Przeczytaj informacje umieszczone na slajdzie 13 i 14 i poznaj **konceptcje w zakresie innowacji i start-upów**.

Różnorodność dóbr dziedzictwa kulturowego, zarówno **materiałnych** (muzea, budynki, stanowiska archeologiczne, archiwa), jak i **niematerialnych** (takich jak szlaki kulturowe i wydarzenia), jest podstawą tożsamości europejskiej i katalizatorem integracji społecznej.

Źródło: <https://www.interregeurope.eu/share>.

“Niematerialne dziedzictwo kulturowe”	“Materialne dziedzictwo kulturowe”
Np. tradycje lub żywe wyrażenia odziedziczone po naszych przodkach i przekazana naszym potomkom, takie jak tradycje ustne, sztuki performatywne, praktyki społeczne, rytuały, wydarzenia świąteczne, wiedza i umiejętności dotyczące przyrody i wszechświata lub wiedza i umiejętności do tworzenia tradycyjnego rzemiosła itd	Np. pomniki i zbiory przedmiotów, budynki, archiwa, wykopaliska archeologiczne itd

Dziedzictwo wiejskie oferuje różnorodne możliwości rozwoju działalności.

UE koncentrowała się w szczególności na tym temacie podczas Roku Dziedzictwa Kulturowego 2018.

„Wspieramy Paneuropejską Kartę dziedzictwa wiejskiego, która **promuje zrównoważony rozwój przestrzenny** oraz wzmiankę w Deklaracji z Cork 2.0 z 2016 roku: „**Zarządzanie gruntami** odgrywa kluczową rolę w kontaktach między obywatelami a środowiskiem. Polityki muszą zachęcać do dostarczania środowiskowych dóbr publicznych, w tym muszą chronić **dziedzictwo naturalne i kulturowe w Europie** (...). Obszary wiejskie, różnorodność naturalnych struktur geograficznych i ślady człowieka w rolnictwie, leśnictwie, jeziorach, rzekach i zabudowanych osadach stanowią być może największe dziedzictwo kulturowe.” (źródło: opinia własna, Tom Jones, EESC).

Nowe role, w których można zastosować innowacje, mogą koncentrować się na:

- Dniach otwartych w gospodarstwach, wizytach uczniów na wsi, pokazach, targach rękodzieła i innych oraz festiwalach kulturalnych w celu budowania pomostów pomiędzy mieszkańcami wsi i miast,
- Zrównoważonej turystyce, ułatwiającej mieszkańcom miast docenienie wartości kulturowych obszarów wiejskich i wybór domów na wsi oraz pracy na odległych terenach,
- Promowanie kultury wiejskiej, w tym dziedzictwa gastronomicznego, promowanie produktów lokalnych, gwarantując obywatelom jakość i identyfikowalność.

Aby zacząć wdrażać innowacje w swoim biznesie, musisz „myśleć nieszablonowo”.

Poniżej kilka inspirujących przykładów:

- „**Nowe partnerstwa - Droga św. Franciszka jako innowacyjny przykład z Włoch**”

W regionie Umbria trasa prowadzi przez dziedzictwo kulturowe (materialne i niematerialne), promując zrównoważoną,

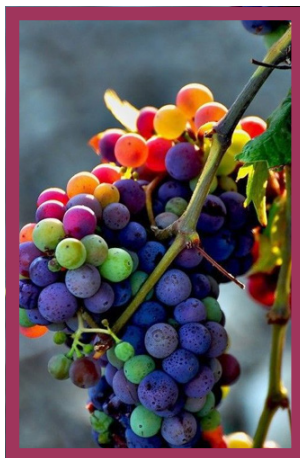

włączającą społeczność, powolną turystykę. Dodatkową korzyścią jest rozwój **innowacyjnego, zaangażowanego zarządzania** dobrami dziedzictwa kulturowego z udziałem osób zainteresowanych z sektora publicznego i prywatnego oraz podmiotów z organizacji społeczeństwa obywatelskiego, jak podano na ich stronie internetowej.

► [Źródło: www.viadifrancesco.it/en](http://www.viadifrancesco.it/en)

- Trasy produktów, takie jak „Szlaki winne” i degustacje win online

Trasy gastronomiczne pozwalające odkryć tradycyjne potrawy lokalne; opierające się na tradycjach wiejskich, promowanych w domach kultury i muzeach z wykorzystaniem narzędzi IT, umożliwiających spotkania „online” z producentami win w celu prezentacji i degustacji ich produktów.

► [Źródło: www.welcomingstateswebsite.com](http://www.welcomingstateswebsite.com)

Istnieje wiele narzędzi, z których możesz skorzystać, aby rozwijać swoje innowacyjne pomysły:

- **Programy rozwoju obszarów wiejskich** WPR mogą oferować szczególne możliwości w ramach:
 - LEADER (Działanie 19)
 - Usług doradczych (Działanie 2)
 - Działania na rzecz współpracy (Działanie 16) i pomocy technicznej (Działanie 20).
- **Sieci i społeczności finansowane przez UE:**
 - „Innovators in cultural heritage” www.innovatorsinculturalheritage.eu
 - www.cultrural.eu, itd.

- Dedykowane organizacje lub sieci prywatne:
 - European Historic Houses: www.europeanhistorichouses.eu
 - EuropaNostra: www.europanostra.org, itd.

ODKRYJ, JAK „MYŚLEĆ NIESZABLONOWO” i przeczytaj **studium przypadku REWARD.**

► [Ponowny start lokalnej marki – Jacqueline Cottier, FR.](#)

► [Wiśniowy Gaj, PL.](#)

i wiele innych!

PODSUMOWANIE

Stoimy w obliczu **metamorfozy obszarów wiejskich**. Era globalizacji przekształca również wieś w Europie, w tym zjawiska demograficzne i przyczyniła się do zmian w strukturze gospodarczej. Obejmuje to również zmiany instytucjonalne, ponieważ rządy odgrywają mniej dominującą rolę na wsi. Biorąc pod uwagę postęp technologiczny i nasilającą się konkurencję na rynkach rolnych, kluczowe znaczenie ma znalezienie nowych sposobów prowadzenia działalności. Źródło: OECD, 2019

Innowacja jest koniecznością dla wszystkich regionów, zarówno wiejskich, jak i innych.

Jako przedsiębiorca musisz zidentyfikować:

1. swoją tożsamość,
2. tożsamość gospodarstwa,
3. działania i procesy podejmowane w Twoim gospodarstwie oraz
4. specyficzne potrzeby gospodarstwa **aby przeanalizować, jak je wykorzystać w pełnym zakresie.**

Nie zapomnij poszukać inspiracji w studiach przypadków REWARD!

PYTANIA DO ZASTANOWIENIA

1. Gospodarstwo jest unikalnym podmiotem. Choć proces innowacji biznesowych przebiega w sposób indywidualny, czy sporządziłeś/-aś listę potencjalnych punktów startowych umożliwiających dywersyfikację źródeł dochodów z gospodarstwa rolnego, aby w pełni wykorzystać jego potencjalną wielofunkcyjność? Dodaj do tej listy 3 potencjalne narzędzia pomocnicze i najlepsze praktyki, które należy sprawdzić w celu szukania nowych inspiracji.

MATERIAŁY REFERENCYJNE / LINKI

- Les nouveaux cerealiers ; <https://www.youtube.com/watch?v=BEvCU0wxJLo&feature=youtu.be>
- “If we combine definitions of entrepreneurship by Jones and Sakong, 1980; Timmons, 1989; Stevenson, et al., 1985”. Tyson, Petrin, Rogers, 1994, p. 2-3
- “Discover Your True North,” Bill George.
- FAO, Section I: Entrepreneurship and supporting institutions: an analytical approach; <http://www.fao.org/3/W6882e/w6882e02.htm>
- The 5 Motivations That Drive People to Choose Entrepreneurship; <https://www.entrepreneur.com/article/249417>
- Hisrich and Brush, 1984.
- GEM, Reynolds, Camp, Bygrave, Autio, & Hay, 2001.
- ENRD Thematic Group on rural digital hubs, 2020.
- DETERMINANTS OF RURAL ENTREPRENEURSHIP IN VIEW OF LITERATURE; KSOW; http://ksow.pl/fileadmin/user_upload/ksow.pl/pliki/BalticSeaStrategy/publikacje/5_Determinants___Jeziorska-Biel_Sudra.pdf
- How Your Startup Idea Can Be Innovative; <https://www.forbes.com/sites/abdoriani/2019/10/23/how-your-startup-idea-can-be-innovative/#2c697d7f1dfb>
- The contribution of Europe’s rural areas to the 2018 Year of Cultural Heritage ensuring sustainability and urban/rural cohesion - own-initiative opinion - Rapporteur: Tom JONES, EESC
- Ref. 1: <https://ied.eu/project-updates/how-an-entrepreneurial-idea-can/>
- Ref. 2: www.fao.org/3/W6882e/w6882e02.htm
- Ref. 3: <https://elearninginfographics.com/3-types-of-motivation-infographic/>
- Ref. 4: www.forbes.com/sites/martinzwilling/2015/08/27/6-top-motivations-that-drive-the-best-entrepreneurs/#20a51f4e26ff
- Ref. 5: bestcadtips.com/transitioning-a-firm-fromautocad-to-revit/from-point-a-to-point-b/
- Ref. 6: www.forbes.com/sites/quora/2017/09/11/what-are-the-most-important-skills-entrepreneurs-need/#30e57aeb106c
- Ref. 7: www.toolshero.com/personal-development/smart-goals/
- Ref. 8: www.gemconsortium.org/about/gem/5
- Ref. 9: <https://career.uconn.edu/blog/2016/10/20/developing-long-term-career-goals/>
- Ref. 10: <https://stellarleader.com/>
- Ref. 11: https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/s4_rural-businesses-factsheet_bus-accelerators.pdf
- Ref. 12: www.slideshare.net/OECD-regions/innovation-in-rural-areas
- Ref. 13: <https://liaison2020.eu/>
- Ref. 14: www.innovatorsinculturalheritage.eu/registeredarea/innovations
- Ref. 15: www.startus-insights.com/innovators-guide/agritech-innovation-map-reveals-rising-technologies-startups/
- Ref. 16: www.oecd.org/regional/ruraldevelopment.htm
- Ref. 17: www.interregeurope.eu/share/
- Ref. 18: <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-innovation-partnership-agricultural>
- Ref. 19: www.innovatorsinculturalheritage.eu/registeredarea/innovations
- Ref. 20: www.welcomingestateswebsite.com
- Ref. 21: www.viadifrancesco.it/en/
- Ref. 22: www.cultrural.eu
- Ref. 23: www.ted.com

PARTNERZY

Association Générale
des Producteurs de
Blé et autres céréales
(Francja)
www.agpb.com

Biotehniški center Naklo
(Słowenia)
www.bc-naklo.si

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

Asociace soukromého
zemědělství ČR
(Czechy)
www.asz.cz

Centrum Doradztwa
Rolniczego w Brwinowie
- Branch in Krakow
(Polska)
www.cdr.gov.pl

Unión de Agricultores
y Ganaderos – Jóvenes
Agricultores de Jaén
(Hiszpania)
www.coagjaen.es

European Landowners'
Organization
(Belgia)
www.europeanlandowners.org

On Projects Advising SL
(Hiszpania)
www.onprojects.es

KONTAKT

Twitter: @REWARD_ERASMUS

Facebook: @REWARDERASMUS

Strona internetowa: reward-erasmus.eu

Projekt współfinansowany
w ramach programu Unii
Europejskiej „Erasmus+”

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.
Projekt nr: 2018-1-FR01-KA202-047809

ZAŁĄCZNIKI. PRZYKŁADY AKCELERATORÓW ŻYWNOSCI I AGRI

Nazwa	Strona internetowa	Lokalizacja	Związek
33 Entrepreneurs	www.33entrepreneurs.fr	Bordeaux z zasięgiem globalnym	Niezależne, Metro, Accor, Elior
Agri Nest	www.agri-nest.com	San Francisco	Rząd francuski + Credit Agricole
Agro Innovation Lab	www.agroinnovationlab.com	Wiedeń	RWA Group + Raiffeisen Lagerhaus Cooperatives
Amius Startup Program	www.amius.com/start-up/	Londyn	Amlus commodity broker
DigEatAll	https://angel.co/company/dig-eat-all	San Sebastian	Niezależne, z partnerami
H-FARM Food Accelerator	www.h-farm.com/en/about	Treviso	Cisco
Just Eat Accelerator	www.f6s.com/justeatfoodtechaccelerator	Londyn	Niezależne
Pearse Lyons Accelerator	https://pearselyonsaccelerator.com/	Dublin	Allitech
Prometheus	www.reimagine-food.com	Barcelona	Niezależne, Singularity Univesrity
Start-up bootcamp accelarator	www.startupbootcamp.org/accelerator/	Pierwotnie Kopenhaga, teraz także Rzym i Eindhoven	Independent
Terra Accelerator	www.terraaccelerator.com	San Francisco, lecz przenosi się do Europy	Rabobank i RocketSpace
Vitagora's Accelerise	www.vitagora.com/en	Dijon	Klaster konkurencyjności francuskiego rządu